

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høringssvar - Forslag til forskrift om deling av taushetsbelagte opplysninger mv. i det tverrfaglige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet

Det vises til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet vedrørende ovennevnte.

Forskriftsforslaget er ikke begrenset til samarbeid som skjer gjennom A-krimsentrene, hvor medarbeidere fra Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten (NAV), Politiet og Skatteetaten er samlokalisert, men skal også gjelde annet tverretatlig samarbeid rettet mot arbeidslivskriminalitet. Forskriften oppstiller derfor en liste over offentlige etater som kan dele taushetsbelagte opplysninger i § 3 første ledd første punktum, men Sjøfartsdirektoratet er ikke blant de opplistede offentlige organene.

Sjøfartsdirektoratet har også tidligere hatt et ikke-formalisert samarbeid med A-krimsentrene i forbindelse med arbeid rettet mot arbeidslivskriminalitet i fiskerinæringen, og har ytret ønske om å fortsette dette samarbeidet på et mer formalisert nivå. Gjennom vår tilsynsvirksomhet kommer direktoratet likevel ofte i befatning med forhold som har en grenseflate mot arbeidslivskriminalitet, og vi vil i det følgende gjøre rede for hovedtrekk ved vår tilsynsvirksomhet og hvordan dette kan være relevant for arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med skip i henhold til lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven). Skipssikkerhetsloven gjelder både for norske skip og for utenlandske skip i Norge, jf. lovens geografiske virkeområde i § 3 andre ledd. I tillegg fører Sjøfartsdirektoratet tilsyn etter lov 26. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven). Skipsarbeidsloven gjelder for arbeidstakere som har sitt arbeid om bord på norsk skip, jf. 1-2. Skipssikkerhetsloven kapittel 4 regulerer arbeidsmiljø og personlig sikkerhet, mens skipsarbeidsloven regulerer skipsarbeidstakers stillingsvern.

Tilsyn på norske skip er vanlige flaggstatskontroller, mens tilsyn med utenlandske skip følger av reglene for havnestatskontroller, som er en form for uanmeldte tilsyn. Fiskefartøy er ikke underlagt det samme regimet for havnestatskontroller som øvrige utenlandske fartøystyper (herunder Paris MoU-samarbeidet), men blir kontrollert i henhold til nasjonalt regelverk som eksplisitt er gjort gjeldende for utenlandske skip. Videre trådte den internasjonale ILO 188-konvensjonen om arbeidsvilkår i fiskerisektoren i kraft 16. november 2017 (Work in fishing Convention, WFC). Konvensjonen skal sikre at arbeidstakere i fiskerisektoren får bedre arbeidsmiljø, sikkerhet og helse til sjøs, og at syke og skadde fiskere får behandling i land. Konvensjonen inneholder også regler om tilstrekkelig hvile, vern gjennom skriftlige arbeidsavtaler og tilsvarende trygdebeskyttelse som andre arbeidstakere. WFC-konvensjonen gjelder for alle fiske- og fangstfartøy uansett størrelse og blir kontrollert ved sertifikattilsyn og ved uanmeldte tilsyn.

Det er inngått en samarbeidsavtale mellom Sjøfartsdirektoratet og Kystvakten. Kystvakten kontrollerer skip på direktoratets vegne ute på havet. De kontrollerer da blant annet fartøysdokumentasjon, flåter, brannvernutstyr, redningsbåter m.m. og melder fra til direktoratet om eventuelle regelbrudd. Kystvakten har

ikke hjemmel i kystvaktloven for å føre tilsyn med skipsarbeidsloven på våre vegne, kun skipssikkerhetsloven. I samråd med direktoratet kan Kystvakten gi pålegg om å gå til havn og forbud mot å forlate havn (tilbakeholdelse) til skip som er i brudd med gjeldende regler få, jf. skipssikkerhetsloven § 52. Dette samarbeidet fungerer godt, og direktoratet har jevnlig møter med Kystvakten for å koordinere og utvikle praksis i henhold til avtalen. Når Kystvakten avdekker mer alvorlige forhold, herunder forsvinning av personer på mistenkelig vis, og andre svært alvorlige tilfeller som menneskehandel etc. er det ikke Sjøfartsdirektoratet som er adressat for disse tipsene da de går direkte til politiet eller Kripos. Direktoratet får dermed ikke kjennskap til slike forhold med mindre de blir avdekket av direktoratets inspektører ved kai. Kystvakten er for øvrig blant de organer som kan dele taushetsbelagte opplysninger i henhold til forslaget § 3 første ledd første punktum bokstav e.

Den arbeidsrettslige siden ved Sjøfartsdirektoratets tilsynsvirksomhet er derfor for det vesentlige rettet mot HMS og arbeids- og levekår, noe som i utgangspunktet faller noe utenfor kjerneområdet for A-krimssamarbeidet. Etter Sjøfartsdirektoratets vurdering er likevel vår tilsynsvirksomhet godt egnet til å avdekke forhold som er ledd i eller har en naturlig grenseflate mot arbeidslivskriminalitet. Dette kan for eksempel være oppdagelse av forhold som bærer preg av sosial dumping, utenlandsk arbeidskraft med manglende arbeidstillatelse. For en effektiv og forsvarlig forebygging av nevnte er det essensielt for Sjøfartsdirektoratet å ha tilgjengelige kanaler hvor slike forhold kan varsles og deretter følges opp av relevant myndighet.

På bakgrunn av det ovennevnte ber Sjøfartsdirektoratet om at det vurderes å inkludere oss i listen over offentlige organer som kan dele opplysninger i henhold til forslaget § 3 første ledd første punktum, såvel som øvrig inkludering i det tverretatlige samarbeidet for en mest mulig effektiv bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Med hilsen

Lars Alvestad
fung. Sjøfartsdirektør

Arild Viddal
fung. avdelingsdirektør
Regelverk og avtaler

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer